

GLASILO

8. številka

Priložena VABILO na občni zbor in IZJAVA!

uvodnik

Spoštovane članice, spoštovani člani!

S pričetkom novega koledarskega leta prihaja tudi čas, ko se člani srečamo na letnem občnem zboru Združenja rejcev lipicanca Slovenije - priznane rejske organizacije.

Letošnji občni zbor bo, kot že tradicionalno, organiziran v Kobilarni Lipica in sicer prvi vikend v mesecu marcu.

Ob tej priložnosti smo zaprosili direktorja kobilarne Lipica, gospoda Tomija Rumfa, da se udeleži tega dogodka. S tem se nam ponuja odlična priložnost, da še dodatno popestrimo sodelovanje z matično kobilarno in da si izmenjamo mnenja ter vizije naših rejskih organizacij.

Letos imamo pred seboj kar pestro leto. Poleg vseh običajnih prireditev in nalog, ki nas čakajo, mineva pet let od pridobitve naziva priznana rejska organizacija. Za podaljšanje statusa PRO morajo rejske organizacije v živinoreji izpolnjevati pogoje, ki so za to zakonsko predpisani. Izbira strokovnega sveta in strokovnega vodje rejske organizacije sta med drugim tudi pogoja za uspešno podaljšanje statusa. Prav to bo ena glavnih tem, ki nas čakajo na letošnjem občnem zboru.

Spoštovane članice in spoštovani člani, še enkrat vas vljudno vabim na redni občni zbor v Kobilarni Lipica!

Lep pozdrav!

Rajko Fabbro

novice

KOBILARNA LIPICA PRED NELAHKIMI IZZIVI

430 let je minilo od nastanka Kobilarne Lipica, ki je za Republiko Slovenijo kulturni spomenik državnega pomena, kot to določa poseben zakon, ki je bil sprejet maja 1996. Ob tem verjamemo, da je Lipica dejansko spomenik evropskega in svetovnega pomena.

Lipica s svojo kulturno krajino, stavbno dediščino in čredo lipicancev, v kateri redijo 16 rodov kobil in 6 izvornih linij žrebcev, sodi med najpomembnejše spomenike evropske konjerejske in konjeniške kulture, ki je vgrajena v temelje naše civilizacije. Če pomislimo, da sega reja angleškega polnokrvca 250 let nazaj, nam bo takoj jasno, kaj v svetovnem merilu predstavlja dejstvo, da na Krasu konje načrtno in nepretrgoma redimo že 430 let. S tem je lipicanec postal del naše kulture in ta dediščina nas povezuje z delom in stremljenji naših prednikov in s kraškim prostorom skozi stoletja.

V Evropi je danes še sedem lipicanskih kobilarn, katerih konji izvirajo iz Lipice. Vsi, ki so v dolgih stoletjih gospodarili v Lipici, pa so kobilarno uvrščali v elitni del svojih vojaških in torej državnih stremljenj tudi potem, ko konji za vojaške namene niso bili več strateško zanimivi.

Znano je, kako se je morala matična čreda lipincev trikrat umakniti na varno med Napoleonovimi vojnimi pohodi, četrtič ob italijanski vojni napovedi Avstro-Ogrski leta 1915, ko so približno polovico lipiške črede evakuirali v notranjost Avstrije v državni kobilarni Laksenburg in Kladrub ter še zadnjič, ko je prišlo do umika med drugo svetovno vojno, ki ga je zabeležil celo Walt Disney v filmu Čudež belih žrebcev. Po kapitulaciji Italije je namreč čredo na današnje Češko odpeljala nemška vojska. Le drznemu posredovanju enot III. armade ameriške vojske pod poveljstvom generala Pattona se gre zahvaliti, da so čredo iz ozemlja, ki je bil takrat pod ruskim nadzorom, prepeljali na varno. Skupaj s čredo se je tam nahajala tudi dunajska jahalna šola.

Vsem, ki so imeli opravka s temi plemenitimi, skromnimi, prilagodljivimi in vzdržljivimi konji, je jasno, da govorimo o izrednem, živem, državnem in domovinskem spomeniku in o velikem prestižu. Tega se verjetno Slovenci premalo zavedamo, saj se Kobilarna Lipica praviloma obravnava le kot strošek, kot luknjo brez dna. V narod se je nekako vcepilo prepričanje, da je potrebno kobilarno boljše tržiti z uvajanjem programov, ki s konji nimajo ničesar skupnega. Tako je Lipica postala nočni bar, igralnica in golf igrišče. V resnici pa se moramo zavedati, da je Kobilarna Lipica stvar ugleda in narodovega samospoštovanja, stane veliko in nikakor ne more ustvarjati profita. V vsakega izšolanega konja je namreč potrebno vložiti ogromno sredstev, predvsem pa ur dela. Vsakomur je lahko jasno, da je, denimo, sedanjih 12 jahačev za 350 glavo čredo občutno premalo. S takim krčenjem sredstev in ljudi se sicer zmanjša stroške, izgublja pa se na kvaliteti črede.

Bivši predsednik sveta Kobilarne Lipica, Igor Trebec, ki se je odločil za odstop s položaja, je svoj čas predstavil zanimiv in uresničljiv predlog, da bi temu slovenskemu rejskemu biseru vrnil stari sijaj. Izhaja iz ugotovitve, da te dejavnosti tudi v Sloveniji, kakor drugod po svetu, enostavno ni mogoče opravljati le po načelu delovnega razmerja. Zato predlaga, da bi konjušnica s svojo matično čredo prešla pod upravo vojske. Vojaška organizacija in vojaški kader delata drugače, ker je vojak dolžan delati tisto, za kar je določen in usposobljen, dela redno vsak dan v okviru načrtovane in strokovno vodene dejavnosti. Samo tak način dela omogoča pregled nad kobilarno, čredo, njenimi posameznimi deli, preizkušanjem in osnovnem šolanju vseh konj in vsakega posebej, glede na njegove sposobnosti in nagnjenosti. Omogoča obenem ureditev delovnih odnosov s konjarji, jahači, trenerji, dovoljuje sistematizacijo treningov, tekmovanj in rezultatov. Vključitev Kobilarne Lipica v slovenske vojaške strukture bi torej rešila ključni problem, ki je organizacijskega značaja. Gotovo pa bi s tem narod, država in njena vojska ponovno dobili tudi predmet svojega ponosa, svojo izbrano vrsto, svojo prepoznavnost.

Nihče, razen Slovencev, ne more trditi, da ima najstarejšo in izvorno kobilarno konj lipicanske pasme. Lipica je zato edinstvena in obenem vrhunska in z rejskega vidika lahko postane popolna stvarnost. Vsakomur je jasno, da v to kulturno krajino golf gotovo ne sodi, tudi zato ker gre za izjemno potrato prostora, saj je že sedanjih »skromnih« 9 lukenj postavljenih na 45 hektarjih zaščitenega območja, pri Volčjem potoku pa so, na primer, za 18 lukenj potrebovali le 20 hektarov. Golf lipincem ne prinaša ničesar, za rast potrebne travnate podlage so potrebne velike količine kemikalij in v sušnih obdobjih - smo pač na Krasu - ogromne količine vode.

Ker govorimo o konjereji, je mogoče vredno prisluhniti verjetno enemu največjih slovenskih izvedencev za konjerejo, to je strokovnemu vodji Kobilarne, mag. Janezu Rusu, ki je v intervjuju za Primorske novice izjavil, da golf ni združljiv s konji.

Slovenski predsednik republike, Danilo Türk, je ob Dnevh kobilarne Lipica, ki so bili posvečeni prav 430. obletnici, v nedeljo, 3. oktobra 2010, poudaril, da je Lipica kraj velike preteklosti in ji moramo zato zagotoviti tudi del naše prihodnosti. Konjereja je v zgodovini postala in ostala simbol visoke kulture, estetike, plemenitosti in elitnosti, je še poudaril predsednik, »vse to pa so kvalitete, ki bi jih v Sloveniji danes morali gojiti in zaradi katerih bi se morali zavedati pomena, da imamo na našem ozemlju 430 let tradicije vzgoje konj, ki spadajo med najbolj elegantne ter najbolj plemenite v Evropi in v svetu,« je še povedal slovenski predsednik Türk.

Upati je, da bodo ti pozivi naleteli na pozitiven odziv in da bo država Slovenija res strukturalno lahko poskrbela za svetlo prihodnost Lipice in lipincev.

Fabio Gergolet

FESTIVAL KONJENIKOV

Napovedi prvega Festivala konjenikov v Lipici so obetale veličasten mimohod 430-ih konjenikov, ki naj bi se poklonili Kobilarni Lipica ob njeni 430. obletnici. Opral in namočil ga je dež, ki je na dan prireditve, 8. maja, neusmiljeno padal ves čas do osrednjih točk programa in tudi v dneh pred tem. Tako ne bomo nikoli vedeli, kako bi festival zaživel v drugačnem vremenu. Dejstvo pa je, da je bilo tako, kot je bilo.

Prireditelji navajajo, da je v mimohodu sodelovalo 430 konjenikov, vendar so v istem sporočilu za javnost zapisali, da je sodelovalo 200 konj. Tako je realnosti bližje podatek o le 200 konjih, čemur je treba dodati, da se je v nekaterih kočijah peljalo več ljudi in da so se pred tem predstavili lipiški jahači ter vozniki vpreg.

Gledalcev je bilo ob deževnem začetku le za vzorec in kasneje več, a vseeno - če bi odšteli nastopajoče in njihove svojce - ne veliko. Promocija konja, konjeništa in Kobilarne Lipica, je cilj, žal, zgrešila, saj publike praktično ni bilo, razen nastopajočih, njihovih prijateljev in svojcev.

Jezditi v slovesnem mimohodu po lipiškem hipodromu, pred polnimi tribunami, je sicer veličasten občutek, ki bi ga gotovo želel doživeti marsikdo od sodelujočih, ne le tekmovalci v dresuri, preskakovanju ovir ali vožnji vpreg, ki običajno nastopajo tam. Treba je povedati, da so konjeniki in Kobilarna Lipica vložili v priprave veliko časa, truda, energije in nenazadnje denarja, od prevoza konj in logistike dalje. Toda na koncu, še pol ure pred začetkom mimohoda niso vedeli ali jih bo dež pral pred skoraj prazno tribuno ali ne. Obeti prijetnega dneva so tako zvođeneli. Vseeno je potrebno dodati, da bi lahko bil vtis o Festivalu konjenikov še veliko slabši, glede na dež tistega dne. Predstavilo se je okrog 50 konjenic iz vse Slovenije. Nekatero z bogatimi zgodovinskimi kostumi in prapori, druge z vpetostjo v tradicijo kraja, od koder prihajajo, in tretje brez tega, z mlajšimi in starejšimi člani ter veliko željo po preživljanju prostega časa v družbi konja, v naravi.

Najbolj pričakovan del dogodka je bil mimohod konjenic, ki so ga vodili lipicanci, eden od vrhuncev popoldneva pa adrenalinska tekma vpreg v spretnostni vožnji. Zmagal je Miha Tavčar, drugi je bil Marko Memon z lipiško vprego in tretji Janez Peternel, med juniorji je bil najhitrejši Nejc Ogrizek. Posebna zanimivost je bila vprega devetih konj, Pohorska konjenica jo je pripravila prav za Festival konjenikov, v poklon 430. obletnici Kobilarne Lipica.

Zagon prireditve je v drugi polovici popoldneva pojenjal. Na koncu ga je spet dvignila ministrica za obrambo dr. Ljubica Jelusič: "Lipica je naša najstarejša blagovna znamka, zato, dragi obiskovalci in obiskovalke, na nas je, da se bomo vračali v Lipico. V preteklosti je bila Lipica vojaška kobilarna in vojne je preživljala na težke načine," je dodala. Po drugi svetovni vojni se je vrnilo nazaj le 11 konj. V zadnjih letih jo je z vojsko ponovno povezala vojaška paradna konjenica. "Bilo je kakšnih 15 nastopov, ampak na koncu smo morali priznati, da ne znamo dovolj, da bi imeli čisto pravo in dobro vojaško paradno konjenico," je dejala Jelusičeva ter na predsednika sveta kobilarne Igorja Trebca in direktorja Tomija Rumpfa naslovila željo, da bi se v Lipico vrnilo dovolj znanja za pravo paradno konjenico.

V svojem značilnem slogu je zbrane nagovoril tudi stotnik vseh sodelujočih konjenic, Miro Pukelj in pobudo o vojaški konjenici pospremil z geslom konjenikov »Umika ni!«. Direktor Kobilarne, Tomi Rumpf je dejal, da je konjenica "posebna oblika druženja konja in človeka, ki skupaj v naravi preživljata prosti čas in na ta način tudi simbolizirata, da je Lipica ne samo matična kobilarna lipicanca, ampak je predvsem okolje, v katerem se človek in konj dobro počutita."

Predstavilo se je Združenje rejcev lipicanca Slovenije, nastopili so kopjaši iz Markovcev ter orači in pokači s Ptujskega polja, slednji so Rumpfu podarili šest metrov dolg bič pokač. Zakaj naj bi ga uporabil, pa lahko le ugibamo...

Tina Čič

DAN LIPICANCA 2010

Združenje rejcev lipicanca Slovenije (ZRLS) vsako leto praznuje Dan lipicanca, kot dan spomina na 19. maj 1580, ko je avstrijski nadvojvoda Karel od tržaškega škofa Coretta kupil posestvo Lipica,

skupaj s kobilarno kraških konj,. Ta datum šteje kot ustanovitev Kobilarne Lipica in začetek reje lipicanske pasme konj.

Letos je Združenje pripravilo Dan lipicanca v Lipici, 23. maja, in se tako pridružilo praznovanju 430. jubileja Kobilarne Lipica.

Predsednik sveta Kobilarne in obenem član Združenja, Igor Trebec je v slavnostnem nagovoru dejal, da si je vsak rejec intimno odgovoril na vprašanje, zakaj prav lipicanec: »Zanj se nismo odločili zato, ker bi bil to enostaven konj niti, ker bi bil poceni in niti zato, da bi ga drago prodajali. Zanj smo se odločili zato, ker smo nanj ponosni, ker je slovenski, ker je del naše kulture in zavesti. Sedaj, ko so nam dostopni konji vseh pasem sveta, s to izbiro izkazujemo ponos na svojo kulturo,« je dejal. In razlogov je dovolj. Rejci trakenca se približujejo tristoletnici reje, reja angleškega polnokrvnjaka sega 250 let nazaj, ruski orlov in ameriški quarter horse se lahko pohvalita z 210-letno tradicijo. Lipica pa konje načrtno redi že 430 let in vsaj 370 let je bil lipicanec vrhunska referenca v konjereji in konjeništvu. To pa terja tudi nekaj samokritike, je dejal Trebec: »Manjka nam poštenje do konj v konjereji in znanje v konjeništvu. Ni dovolj le rediti konja. Današnji evropski uporabnik sicer ima standard, da si konja lahko privoščiči, vrača se k naravi, na žival se navezuje osebno in čustveno, beži od vsakodnevne tekme in dirke, nima pa dovolj časa za težke dresurne discipline.« Opomnil je: »Od samohvale, idealiziranja in propagande ne bo napredka. Danes smo informacijsko odprti. Celoten konjerejski in konjeniški svet nas gleda ter primerja in samo z znanjem bomo z našimi konji, kot pravi pesnik, prišli daleč v obljubljeno deželo in morda zbudili kralja Matjaža.«

Zbrane sta nagovorila tudi predsednik ZRLS, Rajko Fabbro in direktor Kobilarne Lipica, Tomi Rumpf. Uvodne točke programa je pripravila Kobilarna Lipica s predstavo klasične šole jahanje in vožnje vpreg. Dogodku se je pridružila konjeniška policija, strokovni vodja ZRLS, mag. Janez Rus pa je predstavil rejsko kolekcijo lipicancev.

Nastopili so tudi jahači ZRLS pod okriljem Žarka Kariža in vozniki vpreg ZRLS: Janez Peternel, Alen Sakić, Klemen Turk in Aleš Ozmec. Alojz Lah je za nastop pripravil šestletnega žrebca 385 Maestoso Valdamora, last rejca Milojka Strajnarja. Veliko simpatij je vzbudilo Slovensko združenje rejcev ponijev s svojimi malimi šetlandci, Slovensko združenje rejcev konj pasme haflinger se je dogodku pridružilo z vprego. Jahalni center Janhar se je predstavil na lipicancih z jahači v kostumih Škofjeloškega pasijona, kvadrilja ZRLS je pripravila svoj program in prireditev je zaključila povorka vseh nastopajočih.

Ob začetku je Dan lipicanca pritegnil primerno število gledalcev, saj so bili med njimi tudi gostje Kobilarne Lipica, ki so si ogledali predstavo. Po premoru se je občinstvo občutno razredčilo.

Tina Čič

POKAL PETRE 2010

V lanskem letu je tekmovanje z vpregami v Sloveniji naredilo velik napredek. Osnova se je pokal Petre, v katerem so bila jasno določena in s tujino primerljiva pravila. Prvič so tekmovalci začeli tekmovati tudi v dresurni vožnji, kateri so se nekateri do takrat poskušali izogniti. Le ta pokaže, če je trening pravilen in usmerjen v umirjenost in sproščenost konj, da je njihovo gibanje v naslonu, v enakomernem taktu in z zamahom. Vsekakor je še vedno velik vzor v vseh naštetih točkah Miha Tavčar iz Povirja, ki se je letos predstavil z dvema odličnima paroma konj, ki jih je v vrhuncu sezone, na mednarodni tekmi v Lipici, združil v štirivprego in z zanesljivimi sovozniki pokazal odlično uigranost celotne ekipe in predvsem svoj velik talent. Kljub svoji mladosti in neizkušenosti z vožnjo štirivprege, kar je nedvomno zelo zahtevno delo, se je povsem enakovredno pomeril s tujimi tekmovalci, ki se s tem športom ukvarjajo že nekaj deset let.

Prva tekma Pokala Petre se je odvijala v začetku junija v Globokem v organizaciji Vzrejne hiše lipicancev Barbana. Med dvovpregami je slavil nihče drug kot Miha Tavčar (KK Lipica) pred Boštjanom Brinjovcem (KK Ganymed) in Janezom Peternelom (KK Ganymed). Slednji je nastopal z dvema paroma in bi nedvomno lahko zasedel višje mesto a je bil z enim parom zaradi napake na maratonski oviri diskvalificiran. Vsi trije so nastopali z lipicanci. Med dvovpregami juniorjev je srebro z lipicanci dosegel mladi in neustrašni Nejc Hlebš s sovoznikom Matjažem Hlebšem (KK Sostro).

Sredi junija je potekalo tekmovanje v Brinju, v organizaciji Športnega društva Brinj in družine Tavčar. Zmago pred domačim občinstvom pa je tokrat Mihi Tavčarju prevzel Klemen Turk (KK Ganymed), ki se je predstavil s svojim novim parom polsester Thais L in Betalka XXXII. Navdušil je že v dresuri, z natančno in zanesljivo vožnjo pa je med stožci dosegel skupno zmago med dvovpregami. Na drugem mestu je bil domačin Miha Tavčar in tretji je bil Boštjan Brinjovc (KK Ganymed), ki se je letos ravno tako predstavil z novim parom, lipicanko 228 Allegro VIII in njenim sinom, kastratom 502 Conversano Allegra VIII ter pokazal, da bo z njima še huda konkurenca. Med dvovpregami juniorjev se je zopet izkazal Nejc Hlebš in za KD Sostro prislužil srebro z lipicanci.

V začetku julija se je karavana tekmovalcev preselila na Dolenjsko in gostovala pri KK Krka v Novem Mestu. Kot po navadi so vrh zopet krojili lipicanci. Najboljši so bili zopet tisti, ki jih je imel vprežene Miha Tavčar (KK Lipica), sledila sta Janez Peternel (KK Ganymed) in Klemen Turk (KK Ganymed). Zlato pa je med dvovpregami osvojil odlični Nejc Hlebš (KK Sostro) s svojima lipicankama Trompeto VII in Trompeto IX.

Sredi julija je tekmovanje potekalo v Lescah, v neposredni bližini letališča, kjer sta organizacijo prevzela KK Stol in KK Triglav Bled. Kljub vročini se je zbralo kar nekaj tekmovalcev, ki so pokazali, da se njihovi konji tudi letal in helikopterjev ne bojijo. Zmagal je Miha Tavčar (KK Lipica) pred klubskim kolegom Markom Memonom (KK Lipica), ki je reševal čast Kobilarne Lipica, ki do takrat v pokalu ni prikazala še nobenega nastopa. Tudi zaradi tega je bil njegov nastop še posebej dobrodošel in je s sovoznico Petro Sevčnikar pokazal odlično vožnjo s temperamentnima žrebema Neapolitano Betalka XXII in Conversano Monteaura. Bron je dosegel še tretji predstavnik KK Lipica, Alen Sakić s sovoznikom Tajibom Mujkićem.

Zadnje dejanje se je odvijalo v modernem in sodobno urejenem Centru konjeniškega športa Celje na Lopati. Pri pripravi so združili svoje moči Konjerejsko društvo Celje, Športno društvo CKŠ Celje in KK Ganymed. Tu je potekalo tekmovanje v vseh treh disciplinah tega konjeniškega športa. Prvi dan je potekala dresurna preizkušnja in prilagojen preizkus v maratonu. Drugi dan pa je bila na vrsti še spretnostna vožnja med stožci. Z zelo veliko udeležbo 15-ih dvovpreg sta bila ta dva dneva za gledalce nedvomno poslastica sezone. Slabše sodelovanje je, žal, pokazalo le vreme, ki je nekajkrat namočilo tekmovalce in za krajši čas celo prekinilo tekmovanje. Zlato in srebro je osvojil Miha Tavčar (KK Lipica), ki je tekmoval še z enim parom izven konkurence. Tako je komaj tretje mesto preostalo drugim tekmovalcem. Tega je osvojil Klemen Turk (KK Ganymed). Četrty je bil častni predstavnik Kobilarne Lipica, Marko Memon. Poudariti je treba, da je vseh prvih sedem mest pripadlo lipicancem, kar že samo pove dovolj o kvaliteti lipincev v vprežnem športu. Največja zanimivost je bila nedvomno preizkušnja štirivpreg med stožci, kjer so vozniki združili znanje, pogum in natančnost vožnje s štirimi konji hkrati. Zopet so slavili vozniki lipincev. Največ spretnosti je pokazal Miha Tavčar (KK Lipica), drugi je bil Alen Sakić (KK Lipica) in tretji Boštjan Brinjovc (KK Ganymed).

Tako je po petih tekmah sezone 2010 seštevek zbranih točk dal skupnega zmagovalca. Med seniorji dvovpreg je zaslužen osvojil zlato Miha Tavčar (KK Lipica), drugi je bil Janez Peternel (KK Ganymed) in tretji Alen Sakić (KK Lipica). Četrty in peto mesto so osvojili lipicanci družine Turk. Prve je vodil na vajetih Klemen Turk in druge Boštjan Brinjovc. Oba sta zastopala barve KK Ganymed. Tudi zmagovalec med mladinci dvovpreg je bil voznik lipicanske vprege, Nejc Hlebš za KK Sostro.

Vsa najboljša mesta, ki so jih privozile lipicanske vprege, so nam lahko v velik ponos in predvsem v pohvalo rejcem, ki svoje konje ne samo vzrejajo, ampak tudi trenirajo. Tako se njihova plemenska vrednost še dodatno poudari in dokaže. Z doseženimi odličji pa je poplačan tudi trud tekmovalcev. Nenazadnje pa se na tak način o odličnosti lipincev lahko prepriča tudi kakšnega malo manj zavednega Slovenca, ki je do zdaj prisegal le na tuje pasme.

Maja Finec

LIPICANCI IZ ZDRUŽENJA OSVAJAJO SRCA LJUBITELJEV KONJ PO SLOVENIJI

V Divači, ne daleč stran od izvora zgodbe o lipicancu, se je izoblikovala skupina jahačev, ki je pod vodstvom Žarka Kariža naredila velik korak pri popularizaciji slovenskega bisera. Jahači, ki so zgolj iz

ljubezni do konj in jahalnega športa trdo delali in žrtvovali marsikatero minuto prostega časa, so občinstvu po celotni Sloveniji predstavljali lepoto dresurnega jahanja na lipicanskem hrbtu.

Julija 2010 so se odpravili na konjeniško prireditev v Imeno, blizu znane turistične destinacije Terme Olimia. Organizator prireditve je bila Konjenica Virštanj Obsotelje, ki je povabila štiri naše jahače, da bi z lipicanci predstavili kratek dresurni program in s tem popestrili dogajanje.

Na dan prireditve so člani ZRLS s seboj pripeljali štiri lipicance. Nastopili so Uroš Zupančič s svojim žrebcom Neapolitano Allegra, Dejan Memon s Siglavy Capra, ki je last Dragice Štiblar Martinčič, Klemen Turk s svojim Conversano Allegra in Nika Gombač z Neapolitano Betalka.

Vodja skupine jahačev, Žarko Kariž je poskrbel, da so jahači na nastopu odjahali točko, ki je bila atraktivna za gledalce in primerna znanju jahačev in konj. Poleg predstave je bilo potrebno poskrbeti še za transport konj, jahačev in spremljevalcev ter opreme. Skupaj so prevozili več kot pol Slovenije.

Po prihodu na prireditev so pričeli svoje snežno bele lepote pripravljati na nastop. S tem so že takoj vzbudili pozornost gledalcev. Elegantno oblečeni in urejeni jahači so zajahali konje in se v mimohodu predstavili občinstvu. Nika in Uroš sta na predstavitvi nosila zastavi ZRLS. Na prireditvenem prostoru sta Dejan Memon in Gregor Turk z lipicanskima žrebcema izvedla Pas de deux, medtem ko sta Nika in Uroš v galopu z zastavama jahala okrog nastopajoče dvojice. Sledil je še solo nastop Gregorja Turka z nekoliko zahtevnejšimi dresurnimi figurami.

Nastopajoči so poželi velik aplavz in vzbudili navdušenje občinstva nad lepoto dresurnega jahanja z lipicanci. Ko je bilo vsega konec, so se nastopajoči s svojim spremstvom okrepčali, nato pa se počasi odpravili proti domu. Po prireditvi so novinarji v medijih posebej poudarjali, da so se letos na konjeniški prireditvi v Imenu predstavili elegantni lipicanci, ki pa niso bili iz Kobilarne Lipica, ampak iz privatne reje.

Vsi skupaj upamo, da bodo jahači iz Divače v bodoče pripravili nova presenečenja in tako spodbudili ostale rejce, da se čim večkrat udeležijo raznih prireditev in s tem pripomorejo k popularizaciji lipicanca v Sloveniji.

Maja Amon

DNEVI KOBILARNE LIPICA

Častni pokrovitelj Dnevov kobilarne je bil predsednik države Danilo Türk. Nastopil je kot slavnostni govornik in častni pokrovitelj nedeljske gala predstave in je dejal: "Konj je simbol plemenitosti. Konjenišтво je simbol visoke kulture, visoke estetike, plemenitosti in elitnosti. Vse to so kvalitete, ki bi jih v Sloveniji danes morali gojiti."

Prireditev je letos prvič pričakala obiskovalce z vstopnino - za odrasle šest in za mladino tri evre – kar je glede na obseg programa povsem razumljivo. Zato je bilo gledalcev nekoliko manj kot lani, vendar v Lipici vseeno ocenjujejo, da jih je bilo v nedeljo 10.000, v štirih dneh pa skupaj 15.000.

Ob lipicancih, ki so bili »glavne zvezde« popoldneva, je bilo še nekaj privlačnih poudarkov, na primer skok padalke Irene Avbelj in nastop zmagovalke šova »Slovenija ima talent«, Line Kuduzović, ki je suvereno pela pred tako številčnim občinstvom.

Obiskovalci so lahko ponovno občudovali predstavo lipiške šole jahanja - lipicance v veliki šolski kvadrilji, skokih Šole nad zemljo, dresuri nivoja Grand prix in v vožnji vpreg. Tako kot na slavnostni akademiji ob 430. obletnici Kobilarne, sta v točki Pas de deux nastopila črn in bel lipicanec na nežnih ženskih vajetih, ob koncu več kot tri ure trajajočega dogajanja pa je za piko na i poskrbela plemenska čreda kobil z žrebeti, ki je vsako leto ena najlepših točk.

Čeprav je prireditev pogrešala dramaturški lok in je v takem ali drugačnem zaporedju ponovila večinoma že videne točke iz preteklih let, je bila navdušujoča novost v letošnjem programu, ki jo je pripravila Anne Krueger iz Nemčije ter je s svojimi kozli, psi in lipicancem predstavila mojstrstvo

komunikacije z živalmi. Ob dobro izbrani glasbi iz filma Pirati s Karibov se je zdelo, da živali ubogajo njene misli, ko gredo na primer kože v vrsti pod konjevi trebuhom ali pa skačejo prek ležečega konja.

Že stalni gostje predstave so tradicionalni jezdec madžarske stepe - čikoši, lipicanci iz Združenja rejcev lipicanca Slovenije in vozniki lipicanskih vpreg iz drugih evropskih držav.

V uvodnem delu sta nastopila Helena Blagne in Nace Junkar, direktor Kobilarne, Tomi Rumpf pa je poudaril, da 430 let Kobilarne Lipica in lipicanca dokazujeta trdoživost in klenost: "Brez predanosti, vrhunske stroke in predvsem ljubezni in spoštovanja vseh zaposlenih do našega konja to ne bi bilo mogoče."

Tina Čič

POVZETEK IZVEDBE STROKOVNIH NALOG REJSKEGA PROGRAMA V LETU 2010

Preizkus delovne sposobnosti v obliki izpita

Preizkus delovne sposobnosti lipicanskih kobil v obliki izpita je bil v letu 2010 izveden prvič. To je bil razlog, da za prijavo ni bilo starostnih omejitev. V izpit je bilo prijavljenih dvanajst živali osmih imetnikov, starost kobil pa je bila od treh (roj. 2007) do enajst (roj. 1999) let.

Eden od imetnikov je svojo žival odjavil, dveh v izpit privedenih kobil komisija ni ocenila zaradi šepanja, preostalih devet kobil pa je test opravljalo. Ene od kobil, ki je opravljala izpit, v eni od ocenjevanih lastnosti ni bilo mogoče oceniti, tako da je ostala brez končne ocene.

Delovno sposobnost prijavljenih živali je ocenjevala komisija v sestavi:

Mag. Janez Rus, strokovni vodja

Ladislav Fabris, glavni trener Kobilarne Lipica in sodnik za dresurno jahanje,

Žarko Kariž, član strokovnega sveta ZRLS.

Testni jezdec je bil Jahalni učitelj Kobilarne Lipica Miran Mavec.

R.št.	Ime	Rojena	Ocena	Uvrstitev
359	BATOSTA VII	2003	7,900	1
323	FAMOSA VI	2006	7,700	2
499	THAIS L	2001	7,700	3
586	LIPICA XIII	2007	7,400	4
314	BETALKA XXXII	2001	7,200	5
228	ALLEGRA VIII	1999	7,200	6
512	ALLEGRA XVIII	2006	6,700	7
524	DUBOVINA IX	2006	5,900	8

Povprečje skupine

7,213

Glede na število prijavljenih živali je bil izpad zaradi naštetih vzrokov sicer razmeroma velik, smo pa lahko zadovoljni s pripravljenostjo in tudi ocenami živali, ki so test opravile. Tri prvo-uvrščene živali so razvrščene v II razred, naslednje štiri v III razred, zadnja, z oceno nižjo od 6,5 pa v IV razred.

Kljub temu, da je bil preizkus delovne sposobnosti za živali, vpisane v rodovniško knjigo ZRLS, izveden prvič, lahko ugotovimo, da je dobro uspel ne le v organizacijskem smislu, temveč tudi zato, ker je bilo število preizkušenih živali kar primerno, pa tudi pripravljenost ocenjenih kobil, ki so jih imetniki pripravljali sami, je bila zadovoljiva.

Zrejni pregledi

Zrejni pregledi so bili izvedeni tako, kot je že v navad in na dveh preglednih mestih, 26. 9. 2010 v Lipici in 9. 10. 2010 pri Hosti v Selah pri Šentjerneju. Živali je ocenjevala rejska komisija ZRLS v sestavi mag. Janez Rus, Tone Pečovnik, dr.vet.med., Klemen Turk, dr.vet.med. in Žarko Kariž, identifikacijski pregled in označitev živali pa sta opravila dr. Irena Marc in ing. Peter Slavič.

Vpis plemenskih živali v rodovniško knjigo

Na pregled za odbiro in vpis v rodovniško knjigo je bilo privedenih 9 kobil, ki so bile ocenjene z ocenami od 66 do 73 točk. Povprečna ocena je bila 69,89 točk, povprečna ocena kobil priznanih za pleme pa 70,38 točk.

Na zrejni pregled v Kobilarni Lipica sta bila privedena tudi dva plemenska žrebca: 22 (SE06980357 A) Maestoso Romida-8 in 23 Maestoso Gaetana. Prvi je bil ocenjen s 76, drugi pa s 75 točkami. Oba sta bila priznana za pleme in bosta v pripustni sezoni 2011 plemenila na pripustni postaji lastnice, Jane Jašovič v Gabrjah pri Stični.

Identifikacijsko registracijski pregled žrebet

Skupno je bilo v letu 2010 registriranih 47 žrebet – 21 žrebčkov in 26 žrebičk, kar je 19 manj kot v letu poprej. Na dveh preglednih mestih – 26. 9. 2010 v Lipici in 9. 10. 2010 pri Hosti v Selah pri Šentjerneju je bilo ocenjenih 36 žrebet z ocenami od 33 (7 žrebet) do 40 (4 žrebeta) točk. Povprečna ocena je bila 36,14 točk in je primerljiva s povprečnimi ocenami preteklih let.

Tako kot že vrsto let so bili zrejni pregledi tudi v letu 2010 zgledno organizirani in izvedeni. Posebna zahvala za uspešno delo gre družini Hosta, ki je omogočila zrejni pregled na svojem posestvu in DPO Kobilarni Lipica, ki je s svojimi strokovnimi sodelavci zagotovila izvedbo zrejnega pregleda in preizkusa delovne sposobnosti.

Posebna zahvala za izvedbo slednjega gre Žarku Karižu, ki se je izkazal tudi s sodelovanjem pri izvedbi testa mladih kobil Kobilarne Lipica. S svojimi sodelavci, jahači ZRLS, je prevzel pripravo – trening enajstih mladih kobil za izvedbo testa delovne sposobnosti. S svojo prizadevnostjo in kvalitetnim delom so omogočili uspešno izvedbo testa, ki je zelo dobro uspel in je bil obenem tudi dobra priprava za izvedbo izpita delovne sposobnosti kobil ZRLS.

Strokovni vodja mag. Janez Rus

ZRLS - PRO NA GENERALNI SKUPŠČINI LIF NA SLOVAŠKEM

Generalna skupščina je bila organizirana v Topolčianky v dneh od 29. do 31. 10. 2010. Letošnjega tridnevnega srečanja članic in generalne skupščine LIF smo se v imenu ZRLS – PRO udeležili predsednik Rajko Fabbro in Anastasija Lavrič kot predstavnika z volilno pravico ter Klemen Turk in Matej Hosta.

Petek, 29. 10., je bil namenjen registraciji in namestitvi udeležencev, sestali so se rejski odbor LIF, upravni odbor LIF ter na posebnem sestanku predsedniki vseh združenj in državnih kobilarn, ki redijo lipicance.

V soboto, 30. 10., je dopoldan potekala generalna skupščina LIF po naslednjem dnevnem redu:

1. Otvoritev skupščine – pozdrav prisotnih: Michal Horny (Slovaška) in predstavnik slovaškega ministrstva za kmetijstvo, zaradi odstopa predsednika Karla Reiterja (Avstrija) je skupščino s pomočjo gen. sekretarja LIF, Christiana Manza (Avstrija) naprej vodil Andor Dallos

(Madžarska). Po logičnem dogovoru je skupščina potekala po starem statutu ter zaradi jezika s pomočjo prevajalca.

2. Potrditev dnevnega reda – v dnevnem redu sta bili zamenjani točki 8. in 9. in dogovor je bil, da bodo potekale volitve celotnega upravnega odbora in ne le za v dnevnem redu našete organe.
3. Zapisnik 2009 – zapisnik iz Poiane Brasov je predstavil C. Manz.
4. Poročilo predsednika – K. Reiter je bil odsoten, zato je C. Manz prebral njegovo pismo, ki je v glavnem vsebovalo pritožbe čez bivšega gen. sek., A. Hopa (Nizozemska) in zato oteženo delo ter pohvalo kasnejšemu dobremu sodelovanju.
5. Poročilo generalnega sekretarja – C. Manz negira dobro sodelovanje, K. Reiter-ju pripisuje samovoljo in za priče kliče M. Horny-ja in A. Dallos-a.
6. Poročilo blagajnika – udeleženci so prejeli pisno poročilo, ki ga je pripravil W. Doove (Belgija) in ki so ga zaradi netočnosti in nekaterih špekulacij predhodno pregledali in popravili člani upravnega odbora. Zaradi odstopa dolgoletnega blagajnika W. Doove-ja je poročal C. Manz.
7. Poročilo nadzornega odbora – A. Solhoj (Danska) je potrdila predstavljeno finančno poročilo.
8. Volitve upravnega odbora – stari upravni odbor v sestavi Reiter, Dallos, Littorin (ZDA), Manz, Doove odstopi, sledijo volitve in določitev delovnega predsedstva.
Izvoljeni: Michal Horny (Slovaška) – predsednik, Tomi Rumpf (Slovenija) – podpredsednik, Max Dobretsberger (Piber) – podpredsednik, Christian Manz (Avstrija) – generalni sekretar, Ingun Littorin (ZDA) - blagajničarka
9. Predstavitev novega statuta – dogovorjeno je bilo, da še vedno velja stari statut in da se predloge za spremembe pošlje do naslednje skupščine oz. do konca marca 2011. Pred naslednjo skupščino se bo organiziral sestanek upravnega odbora, na katerem bodo prisotni tudi trije vnaprej določeni predstavniki kobilarn in trije predstavniki združenj (po dogovoru združenj zasebnih rejcev so to: Alex Jong – Belgija, Annette Solhoj – Danska, ki sta hkrati tudi člana nadzornega odbora ter Klemen Turk – Slovenija)
10. Predstavitev nove spletne strani LIF – Edith Kappel (Madžarska)
11. Poenotenje članarine LIF – zaradi različnih predlogov in mnenj v zvezi z zneskom za državne kobilarne in združenja se bo višina članarine ponovno določila v naslednjem statutu.
12. Predstavitev novega loga LIF – zaradi avtorskih pravic pri starem logu je bil potrjen sprejem novega.
13. Proračun in aktivnosti – 25. in 26. junij 2011 – šampionat Avstrija
14. Kraj in datum generalne skupščine 2011 – predlog Kelebija in Lipica. Potrjena je bila skupščina jeseni v Kobilarni Lipica, točen datum pa bo še določen.
15. Predstavitev prof. dr. Imre Bodo – predstavitev na temo Copernicus, dr. Thomas Drumml (Avstrija)
16. Razno – različne razprave

Po skupščini so si udeleženci ogledali dresurni nastop in predstavljeni so jim bili plemenski žrebci Kobilarne Topolčianky.

V nedeljo, 31. 10. dopoldan smo si ogledali še čredo lipicanskih kobil in rejo shagia arabcev ter toplokrvnih konj in se odpravili domov.

Anastasija Lavrič

kontakt

Rajko Fabbro, podpredsednik ZRLS - PRO
Tel. št.: 041/676-824

Anastasija Lavrič, članica IO ZRLS – PRO, administratorica spletne strani
Tel. št.: 041/256-661

ZRLS - PRO spletna stran: www.lipizzan-slovenia.com
E-mail: info@lipizzan-slovenia.com